

Ardealul Economic

ERDELYI KÖZGAZDASÁG

LEGUJABB

Ausztria betiltja a romániai szarvasmarhák bevitelét

A romániai szarvasmarhák között fellépett száj- és körömfájás miatt, az osztrák kormány elhatározta, hogy betiltja a Romániából származó szarvasmarhák importálását.

Valuták átszámítása a vasutnál

Az államvasutak vezérigazgatósága a jegyváltásra és a podgyászilleték kiegyenlítésére vonatkozólag az egyes külföldi valuták árfolyamát újabban következőképpen állapította meg: Francia arany frank 32.60, francia papírfank 6.80, svájci frank 32.60, német márka 40.50, pengő 30, cseh korona 5, lira 9 és shilling 25 lej.

A kolozsvári áru- és értéktőzsde felállítása

A kolozsvári áru- és értéktőzsde felállítását engedélyező királyi dekrétumot a régensnácás a tegnapi napon aláírta. A tőzsde felállítását engedélyező rendelet néhány napon belül a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara elnökségének birtokában lesz.

A feldolgozatlan ezüst exportálható Romániából

A Monitorul Oficial december 5-iki száma minisztertanácsi határozatot cözöl, amely szerint a tiszta, feldolgozatlan ezüst exportja szabad, de esetről-esetre az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium engedélyét kell kikérni a kivitelhez. A kivíteli illeték 5 százalék a valorem. Az ezüstexport szabaddátétele a folyó évi december 3-án lépett életbe.

Dăruiti Frumusețe!

Dăruiti
CASETE ELIDA

SĂPTĂMÂNA

*
Di Sigismund Erdős, director le fabrica de fier „Phöbusz“ din Oradea-Mare, a fost ales în conosiiliul de administrație al Uniunii Camerilor de Comerț.

Acesta este primul caz, în care un reprezentant minoritar a ajuns în conducerea Uniunii Camerilor de Comerț, datorită desigur politicii dlui Manculescu, care a declarat că dorește să lucreze în armonie cu minoritățile.

Firma engrosistă de articole tehnice Frații Schillinger din Arad, s'a transformat în societate pe acții, cu un capital de 6 milioane lei, respective 1200 acții de câte 5000 lei.

Majoritatea acțiilor rămâne în posesiunea vechilor proprietari.

*
Firma „Iosif Löwey & Fiul din Salonta, a cerut moratoriu, cu o pasivă de 10.600.000 lei, arătând la activă 30.000.000 lei. Creditorilor le-a oferit o cotă de 100%.

Parchetele Kocsis din Brașov sunt escelente.

Ministerul de agricultură a numit o comisie care se va ocupa cu organizarea comerțului de cereale și al depozitării acestora, în scopul unei mai bune valorificări. Comisia este compusă din dnii M. Manoilescu, președinte, Ernest Ene, D. Busuiocescu, E. Brancovici, T. Orghidan, V. Rădulescu, Vasilescu Udara, M. Ghelmașeanu, inginer Vardala, E. Petrini, I. Marian, T. Mândru, inginer I. Miclescu, inginer Codreanu inginer D. A. Stan, inginer I. Max-Popovici inginer Demetriad, arhitect Popovici Max, M. Vărgolici, Gh. Dumitrescu, S. A. Focșăneanu, Dăscălescu, M. Dinerman și Gh. Grigoriu.

Banca „Ostbank für Handel und Gewerbe“ care în ultimul timp se găsea într-o situație foarte dificilă, a fuzionat cu „Dresdner Bank“. Pentru patru acțiuni „Ostbank“; se va da o acțiune „Dresdner Bank“.

Fată de importanța tranzacției pentru economia din Prusia orientală, guvernul prusian a luat asupra lui o garanție de un milion mărci față de „Dresdner Bank“.

„Ostbank“ va avea un capital social de patru milioane mărci.

Exportul butoaielor de metal

Printr'un decret publicat în „Monitorul Oficial“ din 3 Decembrie crt. s'a aprobat exportul butoaielor de metal, de orice fel, fără nici o autorizație specială, cu plata taxei vamale de export de 5 lei de sută de kgr.

Dispozițiunile acestui decret au intrat în vigoare pe ziua de 3 Decembrie 1929.

Colaborarea între Reșița și uzinele „Titan-Nadrag-Calan“

Un mare pachet de acțiuni al societății „Reșița“ a trecut dela Bodenkreditanstalt în posesiunea Băncii Kreditanstalt din Viena.

Cu această ocazie s'a stabilit un acord mai strâns de colaborare între uzinele REȘIȚA și uzinele metalurgice unite TITAN, NADRAG, CALAN, acord care va contribui la raționalizarea producției și a desfacerei fabricatelor acestor industrii.

D. BUȘILA este delegat în Consiliul de administrație al uzinelor metalurgice unite „Titan, Nadrag, Calan“, iar d. MAX AUȘNIT în Consiliul Uzinelor „Reșița“ în calitate de administrator delegat.

Bursa din Cluj s'a autorizat

Zilele aceste s'a semnat decretul regal prin care se înființează o bursă de efecte și de mărfuri la Cluj.

Camera de Comerț din Cluj a prevăzut în bugetul ei un fond de un milion lei pentru cheltuielile de organizare a bursei.

A brassói „Warenverkehrs-bank“ nagy tőkeemelése

A brassói Warenverkehrs-bank A. G., amelyet 1920-ban alapított a Czell Károly csoport, jelentős tranzakcióit hajjt végre:

az intézet részvénytőkéjét 50 millió leiről 100 millió leire emeli.

Az „Aruforgalmi Bank“ 1920-ban 5 millió lei részvénytőkével alakult, amelyet 1927-ig gyors ütemben 50 millió leire emelt fel.

Az intézet múlt évi mérlegét a 260 milliót meghaladó betétállomány és 348.8 milliót kitevő összaktiva,

ennek keretén belül 304.7 milliós kihelyezési állomány mellett 7.790.668 lei tiszta nyereséggel zárta le.

Értesülésünk szerint a folyó üzletév további kedvező fejlődést eredményezett.

„Astra“ „Romloc“ „Unio“ și „Oficiul Technic Român“ aprovizioneaza CFR cu vagoane postale

Rezultatul licitației publicată de CFR.

La licitația publicată pentru aprovizionarea C. F. R. cu vagoane postale, au oferit:

1. „ASTRA“ 3 vagoane postale cu lei 315.000 bucata, depune garanție lei 634.000.
2. „ROMLOC“ 3 vagoane postale cu lei 325.000 bucata fabrica Brașov, depune garanția 634.600.
3. „UNIO“ 3 vagoane postale cu lei 3.200.000 predarea fabrica Satu-Mare, garanția 600.000 lei.
4. „OFICIUL TECHNIC ROMAN“, 3 vagoane postale cu mărci 65.500 granița germană.

Regimul căilor ferate particulare

Ce s'a hotărât în privința liniilor Lemberg-Ceruați-Iași — Emiterea titlurilor de rentă

Comisiunea pentru studierea regimului căilor ferate particulare, întrunită la Ministerul de comunicații și lucrări publice, examinând din nou cererea societății de căi ferate „Lemberg-Ceruați-Iași“, prin care solicită amânarea ratificării convențiunei, încheiată cu statul român, pentru răs-cumpărarea liniilor concesionate societății — convențiune aprobată de adunarea generală a acționarilor — a fost de părere ca guvernul să răspundă că nu înțelege să-și schimbe punctul de vedere fixat prin amintita convenție.

Comisiunea luând în discuțiune propunerile firmelor „Deutsche Bank Disconto Gesellschaft“ și „Berliner Handels Gesellschaft“, din Berlin, cari prezentau un aranjament pentru soluționarea drepturilor obligatarilor, în societatea

anonimă Lemberg-Ceruați-Iași, a fost de părere că guvernul nu poate trata separat cu obligatarii sau reprezentanții acestora, atâta vreme cât are o convențiune încheiată cu reprezentanții legali ai întregii societăți, pe care vrea să o perfecțeze.

Ministerul de comunicații a cerut, în același timp, Ministerului de finanțe, să dispue urgenta întocmire a tuturor formalităților necesare pentru trecerea prin parlament a legii care autoriză emiterea titlurilor de rentă de 76 la sută — amortizabile în 30 de ani — conform convențiunei încheiate între statul român și delegația societății de căi ferate, „Lemberg-Ceruați-Iași“, — pentru răs-cumpărarea liniilor „Roman - Pașani - Ceruați-Grigore Ghica Vodă“.

A H É T

*
Erdős Zsigmondot, a nagyváradi Phöbusz vasgyár igazgatóját a Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetségének igazgatósági tagjává választották meg. Ez az első eset, amikor kisebbségi ember ebbe a pozícióba került, mert mostanáig az Országos Szövetség Igazgatóságában a kisebbségeket senki sem képviselte. Ugy látszik, ez realizálása már Manoilescu programjának, aki a legutóbbi kolozsvári értekezleten kijelentette, hogy a kisebbségekkel egyetértésben akar működni.

*
Prágában ünnepélyesen kicserélték a Románia, Lengyelország és Csehszlovákia között Bukarestben megkötött új tranzitögyezményt ratifikáló okmányait.

*
A Schillinger Testvérek műszaki nagykereskedés Arad, részvénytársasággá alakult át. Alaptőkéje 6 millió lej, mely 1200 drb. 5000 lej névértékű részvényből fog állani. A részvénytársaság az eddigi tulajdonosok birtokában marad. A közelmulthan a cég egy nagyobb házat vásárolt, amelyet üzleti céljaira átalakított, hogy a részvénytársaság ebbe költözködhessék.

*
Löwy József és Fia, nagy-szalontai cég fizetéseinek teljesítésére moratorium megadását kérte hitelezőitől. A cég passzívái 10.600.000 lejre rugnak. Ezzel szemben az aktívák mint egy 30 milliót képviselnek. Hitelezők követelési egyenlő rangsorban jelzalogi bekebelezést nyertek a cég ingatlanaira. Hitelezőknek úgy a tartozás, mint annak kamatai fizetését 100%-ban eszközli a Löwy József és Fia cég, 4 egyenlő félévi részletben, amit a hitelezők el is fogadtak.

A brassói Kocsis-féle parketta elsőrangú.

*
A Erdélyi Gazdasági Egylet legutóbbi gazdasági gyűlése elhatározta, hogy Erdély magyar földmivelő népének egységes szervezetbe való tömörítése érdekében széleskörű mozgalmat indít. Az egyesület alapszabályainak a gazdakörök alakíthatása céljából a törvényszék által kívánt módosításai jóváhagyatván, az egyesület most megkezdte ezt a szervezőmunkát és számos gyűlést hívott össze a vidéken az új gazdakörök megalakítása céljából.

*
A biharmegyei mezőgazdasági kamara égisze alatt az érmelléki bortermelők szövetkezetet létesítenek, amelyet a földmivelésügyi kormány 1 millió 200.000 lei összegű támogatásban fog részesíteni.

A szövetkezet főleg Lengyelországba való borexporttal fog foglalkozni.

A hitelélet megmentése érdekében indít újabb akciót
a temesvári Kereskedelmi Kamara

Meg kell végre szüntetni a kincstári követelések prioritását

Nem csak a külföldi tőke, de a belföldi bankok sem mernek hitelezni, mert nem lehet tudni, hogy mikor áll elő a kincstár követelésekkel

Az „Ardealul Economic-Erdélyi Közgazdaság“ arad-bánsági szerkesztőségétől

Az állami követelések elsőbbségi jogáról már annyi szó esett, hogy felesleges már ismétlésekbe bocsátkozni. Az állam, a város, a megye és a község bármilyen jogcímen, adóból, illetékből vagy bírságból eredő követeléseit az adóssal szemben bármikor, sőt évek múltán s érvényesítheti — a többi hitelező hátrányára, még ha azok telekkönyvileg biztosították is követeléseiket.

A hitelező ohásem tudhatja, hogy mikor áll elő a helyzet, mely a

legbizonytalanabb korlátok közé szorítja a hitelezőt.

A temesvári kereskedelmi és iparkamara igazgatótanácsa a hitelélet biztonsága szempontjából most újabb javaslatot terjeszt, a pénzügyminiszterhez és kéri ennek az intézkedésnek a módosítását olyképpen, hogy a kincstár három évig behajthatja a neki járó adót és illetéket, azonban az állam másirányú követelése nem élvezik ezt a kedvezményt. Három év után az állam csak sorrendben elégheti ki magát és elsőbbséget ne élvezhessen.

Ezenkívül kéri a kamara a bélyeg és örökösödési törvénynek a módosítását. Nagyon sokszor előfordul, hogy az örökségből származó ingatlan már negvedszer cserél gazdát, amikor az állam egyszerre

a mitsem sejtő új tulajdonostól kéri a az örökösödési illetéket és azt is évek múltán,

Az igazgatótanács javasolja, hogy az örökösödési illetéket a kincstár legyen köteles hatvan napon belül a telekkönyvben előjegyeztetni, különben nem vesszük figyelembe, csak abban a sorrendben, ahogy azt bejelentette.

A javaslatokhoz az igazgatótanács tagjai közül többen szólottak hozzá.

Kubicsek Oszkár a Leszámitolóbank vezérigazgatója felszólalásában őszinte örömeinek ad kifejezést, hogy a temesvári kamara ebben a nagyfontosságú kérdésben ismét magához ragadta a kezdeményezést. Rámutatott azokra a súlyos következményekre, amelyek az államnak indokolatlan elsőbbségi joga okoz.

Nemcsak a külföldi pénzpiac zárkozik el a Romá-

niában való kölcsönügyletektől, de a belföldi pénzügyintézetek is,

amelyek éppen emiatt igen sokszor kényszerülnek jogos hiteligények megszavazása előtt kitérni.

Különösen az örökösödési illeték az, amelyet az állam sokszor négy-öt év után hajtat be, amikor az ingatlan már isten tudja hányadik kézen forog. Ma az a helyzet, hogy a hitelnyújtó pénzügyintézet sohasem tud tiszta képet kapni egy ingatlanról, mert

a kincstár akkor áll elő követeléseivel, amikor akar.

Ez a helyzet a hitelezés bizonytalanságát okozza és ennek tudható be, hogy az egész közgazdasági vérkeringés megállt. Nézete szerint az ország

Maniu miniszterelnök és a szakminiszterek kedden fogadják a gyáriparosok küldöttségét

A Romániai Gyáriparosok Szövetsége, kolozsvári tagozata választmányi ülést tartott december 4-én dr. Farkas Mózes vezérigazgató elnökletével. Az ülésen dr. Büszörményi Sándor igazgató részletesen beszámolt az UGIR november 5-én megtartott rendkívüli közgyűlésnek és kongresszusának határozatairól és ismertette azokat a tervjavaslatokat, amelyeket a kormány gazdasági programjának megváltoztatása érdekében az UGIR vezetősége a különböző szakminiszte-

rekkel lefolytatott.

Az UGIR akciójának befejező fázisa lesz december 10-én kedden, amikor az UGIR küldöttsége kihallgatáson jelenik meg Maniu Gyula miniszterelnöknél, Madgearu pénzügyminiszternél, Raducanu munkaügyi miniszternél és Vlad Aurél ipar- és kereskedelemügyi miniszternél, akiknek átadja az UGIR határozatát tartalmazó emlékiratokat és a küldöttség élő szóval is ismertetni fogja a romániai ipari termelés kívánásait és sérelmeit.

A „Ganz-Danubius“ és a „Ganz“ fuziója

A „Ganz-Danubius“ és a „Ganz“ igazgatótanácsai november 25-én tartott ülésükön elhatározták, hogy a „Ganz“ december 9-re és a „Ganz-Danubius“ december 16-ra egybehívandó rendkívüli közgyűléseinek

javaslatot tesznek a két vállalat egybeolvasztására.

Köztudomású, hogy a „Ganz“ villamosági részvénytársaság részvényeinek túlnyomó többsége a „Ganz-Danubius“ tárcájában van s a két vállalat igazgatótanácsa, kevés kivétellel, azonos személyekből áll, akik eddig is minden tekintetben

hitellete és a külföldi tőkének az országba való elhelyezése szempontjából olyan nagy horderővel bír ez az akció, hogy

ankétot kell egybehívni, amelyen a kereskedelmi és iparkamarák, valamint az ügyvédi kamarák is résztvennének.

Az ügyvédek is érdekeltek ebben az ügyben. Ezen az értekezleten kristályosodni ki, hogy miként kell a törvényt megváltoztatni.

A javaslatot az igazgatótanács elfogadta. A hitelélet megmentése érdekében a kamara rövidesen összehívja az ankétot és annak állásfoglalását memorandumban terjeszti majd a pénzügyminiszter elé.

bi előnyökkel fog járni.

A fuzióval kapcsolatosan a „Ganz-Danubius“ részvénytőkéjét 12,250.000 pengőre fogja fölemelni.

a „Ganz“ villamosági rt. részvényeiből máris rendelkezésre álló részvénytőkéjét meg fogja semmisíteni, a többi részvény pedig olyképpen fog ki-cseréltetni, hogy

minden 3 Ganz-villamosági részvényért két darab, az 1929. évre már osztalékjogosult „Ganz-Danubius“ részvény

adatik cserébe.

A két vállalatnak az ez évben eddig elért üzleti eredményei máris biztosítják azt, hogy a „Ganz-Danubius“ által

mult évben fizetett osztalék az egyesült vállalat föl emelt egész alaptőkéje is folyósítható lesz.

Teljesség kedvéért megemlítjük, hogy a „Ganz-Danubius“ e fuzióval kapcsolatban 2:1 arányú részvényesere útján magába olvasztja az Első Magyar Varrógép- és Kerékpárgyár Rt-t is, mely már egy évtizedet meghaladó idő óta nem tart üzemeltetést és ingatlanai a „Ganz-Danubius“ kőbányai-uti telepének alkotja kiegészítő részét.

Erdélyi Hitelbank Rt. Arad

Meghívó

az Erdélyi Hitelbank Rt. Arad rendkívüli közgyűlésére

mely Aradon, az intézet helyiségében (Str. Gen. Berthelot No. 2.) 1929. december hó 7-én szombaton délután 5 órakor fog megtartatni.

Tárgysorozat:

1. Elnöki intézkedés az alapszabályok 22. §-a értelmében a közgyűlés jegyzőkönyvvezetőjének, a 2. jegyzőkönyv hitelesítőnek és 3 tagu szavazatszedő-bizottságnak kijelölése iránt.

2. Az igazgatóság előterjesztése az Erdélyi Hitelbank r. t. és a Societatea Bancară Română Bucuresti-i cég között tervezett fuzió tárgyában és határozathozatal annak feltételeire vonatkozólag.

3. A fuzió végrehajtására két meghatalmazott választása.

4. Határozathozatal az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése tárgyában.

Felkérjük azon tisztelt részvényeseket, akik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, valamint ezek alapszabályszerű képviselőit, hogy részvényeiket vagy részvénytulajdonváikat, illetve ezekről szóló közhatalósági vagy pénzügyintézeti letét-igazolványait a le nem járt szelvényekkel együtt, a képviselők ezenkívül meghatalmazásaikat az alapszabályok 20. §-a értelmében Aradon, az intézet főpénztáránál, illetve brassovi és dévai fiókintézeteinknél 1929. évi december hó 6-án déli 12 óráig letétbe helyezni sziveskedjenek.

Arad, 1929. évi november hó 23-án. **Az igazgatóság.**

Argentul liber la export

Printr'un decret publicat în „Monitorul Oficial” din 3 Decembrie, s'au luat dispoziții, ca argintul curat, neprelucrat, să fie liber la export, cu autorizarea Ministerului de Industrie și Comerț, dela caz la caz, cu taxa vamală de export de 5 la sută ad-valorem.

Dispozițiunile acestui decret, au intrat în vigoare pe ziua de 3 Decembrie 1929.

Fabrica de bere „Dreher-Haggenmacher” din Oradea-Mare și-a convocat adunarea generală pe ziua de 4 Decembrie

Fabrica de bere „Dreher-Haggenmacher” din Oradea-Mare și-a convocat adunarea generală pe ziua de 4 Decembrie, evidentând în bilanțul încheiat în 31 August, pe lângă un capital de 40.000.000 lei și rezerve de 1.565.662 lei, un profit de 2.416.464 lei.

Megint nem fizet a vasut

Jelentettük, hogy a CFR. vezérigazgatósága kilátásba helyezte, hogy az 1926. évi adósságait rövidesen kiegyenlíti. A likvidáció céljaira a Nemzeti Bank egy 520 millió lejes hitelt bocsátott volna a CFR. rendelkezésére. A kereskedők, akik már három éve hiába követnek el mindent, hogy pénzük birtokába jussanak, ennek a hiradásnak nyomán ismét reménykedni kezdtek és türelmetlenül várták, hogy a beígért fizetések során pénzükhöz jussanak. A szép terv azonban ismét felborult és a CFR. legújabb körrendeletében arról intézkedik, hogy az 1926. évi adósságokat ne fizessék ki. A körrendelet indoka az, hogy közben a pénzügyminiszterium az 520 millió lejes kölcsön zsrálását megtagadta és így a CFR. kénytelen volt a tartozásai kifizetésétől elállani. Hogy mikor kerül most már a sor a már rég óta esedékessé vált adósságok törlesztésére, a körrendelet nem tartalmaz egyetlen biztató szót sem, más szóval az adósságok kifizetését a CFR. bizonytalan időre elhalasztotta.

Az elnökválasztás a nagyváradai Kereskedelmi Csarnoknál

A nagyváradai Kereskedelmi Csarnok december 14-én tartja meg elnökválasztó ülését.

A jelölő-bizottság úgy igyekezett deignálni az új elnök személyét, hogy azzal Nagyvárad érdekelt kereskedői körében osztatlan megelégedést keltsen.

A jelölő-bizottság egyhangulag Sonnenfeld Gusztáv személyében állapodott meg.

Sonnenfeld Gusztáv azonban, a mikor tudomására hozták a jelölő-bizottság határozatát, gondolkozási időt kért és néhány nap múlva fog végleges választ adni. A jelölő-bizottság azt hiszi, hogy a válasz csak igenlő lehet.

„Cassa Noastra” din Satmar a cumpărat moara composesoratului din Carei

Capitalul morii s'a urcat dela 300.000 lei trei milioane treizeci de lei

Marea societate „Cassa Noastră” din Satmar prin filiala sa din Careii-Mari, și-a achiziționat majoritatea acțiilor morii composesoratului din Careii-Mari.

În urma tranzacțiunei perfectuate „Cassa Noastră” a urcat capitalul morii dela 300.000 la trei milioane și 30.000 lei, repunând în activitate moara, care stagnase.

140 millió fölé emelkednek a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank saját tőkéi

Egyelőre 25 millióval gyarapítja részvénytőkéjét az intézet

Megírtuk, hogy a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt. 50 millió részvénytőkéjét 100 millió lejre emeli fel és december 8.-ra rendkívüli közgyűlést hívott egybe.

Amint értesülünk, a közgyűlés után 25 millió névértékben

250.000 darab 100 lejes részvény kerül kibocsátásra,

ami által a részvénytőke 75 millió lejre emelkedik, míg az intézet saját tőkéi meghaladják a 140 millió lejt.

Az új emissziót 175 lejes kibocsátási árfolyamon, 2:1 arányban, teljes egészében a

régi részvényeseknek ajánlják fel, míg az esetleg nem operált részvényeket az igazgatóság helyezi el.

Az emisszió teljes lejegyzése biztosítva van.

Az újonnan emisionált részvények az 1930. év nyereségéből részesednek. A 173 lejes emissziós árfolyamból 100 leja részvénytőkére, 70 leja a rendes tartalékra és 5 leja az emissziós költségekre esik. Az új emisszió révén a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt. saját tőkéi összhangba kerülnek az általa kezelt idegen tőkékkel.

Az Erdélyi Bank terjeszkedése

Az Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt., amely tudvalevőleg magába olvasztotta a temesvári Kereskedelmi és Gazdasági Bankot és azt mint az intézet fiókját működtette tovább, újabb fiókot létesített Temesváron, ezuttal a Gyár városban, amely már megis kezdte működését. Mint érte-

sülünk az Erdélyi Bank Temesváron a Józsefvárosban is fiókot fog felállítani. Az intézet egyébként most fejezte be marosvásárhelyi székházának átépítését is, mert az eddigi helyiségek szűkeknek bizonyultak az egyre növekvő forgalom lebonyolítására.

Létrejött az erdélyi és bánáti bőrpar és kereskedelem eladási egyezménye

November 26-án Medgyesén, a borszakma — uerszólván — összességének jelenlétében érkezett a legfontosabb állomásához az eladási egyezményhez.

A kényszeregyezmények folytán — távolmaradottak kivételével,

mindenki aláírta az egyezményt, melynek életbeléptetése az ujesztendő első heteire lett halasztva,

hogy az érdekelteknek mód adassék az átmeneti állapot zavartalan előkészítésére.

A kölcsönös egymásrautaltság minden foglalkozási ágban végveszély idején, zöld asztalhoz kényszeríti az érdekelteket. Ilyen

végveszély hozta össze az erdélyi és bánáti borszakmát is.

mely nemcsak a gyárpar óhajja volt, hanem elsősorban a mai ádatlan viszonyok következtében sokat szenvedő, becsületes gondolkodású detailistáké, akik egyesek könnyelmű kihitelezése folytán egzisztenciájuknak a védelmére, — melyek láncszerűen kapcsolódnak bele a kollektív érdekekbe — van hivatva a létrejött egyezmény védelmét nyújtani.

Ma, nagy forgalmat csak nagy rizikóval lehet lebonyolítani. Am tegyék azt tovább is, akiknek anyagi helyzete ezt megengedi, de ma még tul-

DIANA sós borszesz, vezérképviselő „GEA” KRAYER. Főlerakat Balkán Impex, TIMIȘOARA.

sulyban vannak azok, akik nagy forgalomra törekcszenek — a hitelezők rizikójára. Ennek az állapotnak meg kell szűnni, ha mi akarunk maradni.

Az egyezmény félreérthetetlen becsületos szándékának precizebb ismertetése érdekében a megválasztott végrehajtó bizottság szükségesnek találja, hogy egy közelebbi időpontban —

január hó folyamán —

Ciujra össze hívja az erdélyi és bánáti detail bórkereskedők városenkénti kiküldöttein,

mely értekezleten alkalmuk lesz megállapítani azt, hogy az egyezmény nem az egyesek, hanem az összeségnek emi-nens érdekében jött létre.

A „Szerb Takarékpénztár” évek óta húzódo csődügyében újabb meglepetés várható

Idestova három éve, hogy a Temesvári Szerb Takarékpénztár kérelmére a temesvári törvényszék az intézet ellen elrendelte a csődöt. A csődbekerült Temesvári Szerb Takarékpénztár ügyében Seciureanu Romulusz volt vezetőügyész még Temesvárról való elhelyezése előtt szenzációs vizsgálati megállapításokat tett, amelyeknek ügyében Bukarestben és Krajován is járt. Sikerült támpontot találni arra vonatkozólag, hogy a Szerb Takarékpénztár által kötött,

sok milliós devizaügyletekbe krajovai és bukaresti pénzemberek is be voltak avatva

elvképpen, hogy fiktív eladásokat eszközöltek. Az a feltevés, hogy a nyereségen ezek a pénzemberek és a bank egykori vezetői osztozkodtak. A Szerb Takarékpénztárnál eszközölt könyvvizsgálat

tizenöt millió lejen felül állapított meg ilyen hatalmas tételeket.

amelyeknek eredete még ma sem nyert tisztázást és ha a vizsgálat során felmerült újabb feltevéseket igazolni sikerülne, úgy remény volna még arra is, hogy a kisbetegek vagyonukból valamelyes összeget megmenthetnek.

Ilyen körülmények között tehát a csődbekerült Szerb Takarékpénztár ügye teljesen új helyzet elé került. A napokban vette át hivatalát Micu Arzen dr. a temesvári második számú vizsgálóbíró, aki átvette a Szerb Takarékpénztár nagy iratcsomóját is. Seciureanu Romulusz volt vezető ügyész adatai alapján Micu Arzen dr. vizsgálóbíró folytatja az eljárást, hogy elkészíthesse a véghatározatot, amelyben leszögezi, hogy

kif terhel a felelőség a bank szomorú bukásáért.

Valószínű, hogy néhány héten belül ez a nagyszabású vizsgálat, amely új fordulathoz ért, befejezést nyer és az ügyészség elkészítheti a vádiratot.

NOTE

*

O revistă comercială din Oradea-Mare, readuce din nou la suprafață ideea organizării unui partid economic, care se lansase mai demult.

Ideia pare simpatică în actualele împrejurări, în care viața economică este amenințată de criză de consumație, numerar și în care impozitele taxelor și diversele sarcini publice și existționale sunt insuportabile. Putem să zicem chiar, că inițiatorii și-au ales cel mai prielnic timp pentru lansarea ideii inițiate. Dar examinând mai deaproape problema, suntem nevoiți să constatăm, că ideea unui partid economic nu este practică, pentru că nu va exista partid politic, care să nu considere noul partid drept partid politic adversar.

Dar să analizăm, că din cine ar fi compus partidul economic? Din industriași și comercianți, cari în majoritate sunt evrei și altfel de minorități, pe când români sunt puțini în aceste branșe, și chiar și aceștia sunt încadrați în diverse partide politice.

Noul partid ar avea nevoie în alegeri de cel puțin 2% de voturi. Și aceste nu și-le-ar putea întruni, în urma sentimentelor, cari pe diferiți membri ai lui, îi atrage spre partide politice.

Ideia, privită chiar numai din acest punct de vedere, a căzut.

Problema s'ar putea deslega altfel. Factorii economici să fie organizați bine în organizații de branșe, prin cari ar putea exercita mai mari roluri în legiferările economice, având influențe în diverse partide politice.

Organizațiile comerciale din Ardeal și Banat ar trebui să colaboreze mai strâns cu cele similare din Vechiul Regat, factorii economici prezentându-se solidar pretutindeni, unde este vorba despre ei.

Ar fi necesar, ca reprezentanții vieții economice să alcătuiască un singur bloc atunci, când este vorba de interese economice, ținând legături permanente cu industria și comerțul.

Acesta este singurul drum spre realizarea politicei economice necesare vieții noastre economice.

Banca Ardeleană în Timișoara

Banca Ardeleană și Casă de Păstrare S. A. afiliindu-și în Timișoara „Banca de Comerț și Agricultură” și-a estins activitatea și în Banat.

Banca de Comerț înființată la Banca Ardeleană zilele aceste și-a deschis bioururile, ca filială a Râncii Ardelene, dezvoltând o intensivă activitate pe piața bănățeană.

„Warenverkehrsbank“ din Brașov, își sporește capitalul dela 50 la 100 milioane

Tranzacția institutului fondat de conzernul Czell

Institutul financiar săsesc „Warenverkehrsbank“ din Brașov, fondat de către conzernul Carol Czell în 1920 a întreprins o nouă tranzacțiune importantă

hotărând să-și urce capitalul dela 50 la 100 milioane.

Banca săsească înființată în 1920 cu un capital de milioane, până în 1927 și-a sporit capitalul la 50 mii, iar

acuma își dublează capitalul

după doi ani dela ultima spore de capital.

Institutul anul trecut și-a încheiat bilanțul cu

un profit net de 7 milioane 790.668 lei,

având pe lângă un capital de 50.000.000, depuneri în suma de 260 milioane și imobile în valoare de 304.8 milioane.

Bilanțul din acest an, de asemenea este considerat favorabil pentru institut.

Soc. Gen. Transilvaneană de Comerț pe Acții din Alba Iulia și-a sporit capitalul

Societatea Generală Transilvaneană de Comerț pe Acții din Alba-Iulia, care a luat ființă în anul 1918, cu capital social de 1 milion coroane, în cointerestația Băncii Anglo-Ungare, a făcut o importantă tranzacțiune, în zilele din urmă. Intreprinderea, care dela 1921 și până în 1926, și-a sporit capitalul social la 4 milioane lei, a făcut o nouă urcare

a capitalului prin emiterea de acțiuni în valoare de 4 milioane lei. După cât aflăm noua emisiune se va semna de către vechii acționari. Intreprinderea ce se ocupă cu comerțul engros de textile și coloniale, a ajuns în anii din urmă la o dezvoltare mai mare, datorită dlui director general Fuchs Ferdinand și directorului executiv Izidor Treitel.

Uj vezérigazgató a Resica és a Titan-Nadrag-Calan élén

A Resica hivatalos jelentése a személyi változásokról

A Resica-művek vezetésében változás állott be, amelyre egyébként közgazdasági körök már hosszabb idő óta el voltak készülve. A változást nagyrésztben a Bodenkreditanstaltnak a Kreditanstalttal való fuziója idézte elő. A Resica új vezérigazgatója, helyesebben adminisztrációs megbízottja Ausnit Miksa, aki eddig a Titan-Nadrag-Calan-művek élén állott.

A resicaművek vezetősége a beállott személyi változásról hivatalos jelentést adott ki, mely így szól:

„A Resica-részvények nagyobb pakettje a Bodenkreditanstaltnak a Kreditanstalttal való fuziója révén ez utóbbi birtokába jutott, miáltal a Resica és a Titan-Nadrag-Calan között szorosabb kapcsolat jött létre és a két vállalat gyártmányainak feldolgozásában jelentős racionalizálást fog eredményezni. Bushila, a Resica eddigi vezérigazgatója a Titan-Nadrag-Calan igazgatósági tagja lett, míg Ausnit Miksa, a Titan-Nadrag-Calan vezérigazgatója, mint délégué adminisztratív kerül a Resica élére.

Uzinele „Ganz“ fuzionează cu Ganz-Danubius o nouă spore de capital

Consiliile de administrație ale uzinelor de electricitate „Ganz“ și „Ganz-Danubius“ din Budapesta, în 25 Noembrie au hotărât fuziunea celor două întreprinderi de electricitate, de sub conducerea lor. În acest scop, societatea

„Ganz“ pe 9, iar „Ganz-Danubius“ pe 16 Decembrie și-au convocat adunările generale, pentru ratificarea hotărârilor, cari au provocat mare interes în cercurile de branșe.

Acționarii ambelor întreprinderi de electricitate de altfel sunt aceiași și din acest motiv,

fuziunea celor două întreprinderi constituie mai

mult o simplificare de administrație,

dându-se astfel posibilitate celor două întreprinderi, ca să-și desvolte mai intensiv activitatea.

În legătură cu fuziunea, societatea

„Ganz-Danubius“ își sporește capitalul la 12 milioane 250.000 pengő,

acordându-se câte două acțiuni „Ganz-Danubius“ după câte 3 acții „Ganz“.

Societatea „Ganz-Danubius“ prin fuziune își acaparează și Prima Societate Ungară de Mașini și Biciclete“, care de mai mult timp și-a încetat activitatea.

FIGYELŐ

*

A Nagyváradon megjelenő Kereskedők Lapja ismét felröpi a gazdaságpolitikai párt színesen csillogó léggömbjét, amely közel fél évtized óta kísért.

A jelenlegi sivár gazdasági viszonyok között, amikor a kereskedelem és az ipar existenciáját nem látja biztosítottnak súlyos közterhek, adók, nyomják vállait, a fogyasztás hova tovább egyre jobban csökken; nincs forgalom, nincs pénz — kétségtelenül szimpatikusnak és életrevalónak látszik a gazdaságpolitikai párt terve. Azt lehetne mondani, hogy a kezdeményezők a legjobb időt választották ahhoz, hogy tervüket megvalósítsák. Ha azonban szorosabb vizsgálat alá vesszük a gazdaságpolitikai párt problémáját, arra a meggyőződésre kell jutnunk, hogy ez a terv nem életképes.

Nézzük, kikből rekrutálna a gazdaságpolitikai párt. Természetesen kereskedőkből és iparosokból, akik között vannak románok, magyarok, szászok, zsidók, nemzetipártiak, liberálisok, avareszkánusok és még egy néhány más politikai pártállásuk. A választási törvény szerint egy párt önálló listájának a szavazatok számának két százalékára van szüksége ahhoz, hogy néhány mandátumhoz jusson. Ezt a két százalékot egy gazdaságpolitikai párt képtelen volna összehozni, mert nem tételezhető fel az, hogy az ipar és kereskedőtársadalom fajokra és felekezetekre rétegződő egyedei választások idején megtagadnák azt a közösséget, amelyhez a fajiság, vagy más adottságok révén tartoznak.

Hacsak ebből a szempontból bíráljuk meg a gazdaságpolitikai párt tervének életrevalóságát, ez a terv máris elbukott.

A helyzet megoldása nem ez.

A kereskedőknek és az iparosoknak kifejezetten a szakmai rétegződés alapján kell megszerveznedniök, illetőleg a mai nagyon is lanyha szervezettséget szilárdabbá tenni és az így nyert morális sullyal hatni a kormánytényezőkre az érdekek elbírálásánál.

A parlamenti érdekképviselést meg kell szervezni. Rá kell szorítani a kereskedelmi és iparkamarák szenátorait arra hogy a parlamentben, helyet foglaló iparos, kereskedő, bankár, képviselők alakítsák meg a parlamenti gazdasági blokot, amely állandó érintkezést tartson fenn a gazdasági élet két főtényezőjével, az iparral és a kereskedelemmel és az őket érintő gazdasági törvények megszerkesztésénél óvják meg ennek a két osztálynak eminens érdekeit.

Véleményünk szerint ez a helyes út — a politikamentes gazdaságpolitikai érvényesüléshez...

Reorganizarea regimului titlurilor de credit

Reintroducerea cecului și accelerarea proceselor cambiale

Consiliul Legislativ a terminat și înaintat dlui Ministru al justiției, anteproiectul de lege al titlurilor de credit.

Proiectul prevede dispozițiuni generale asupra titlurilor de credit

aplicabile nu numai cambiei și cecului dar și tuturor celorlalte titluri,

cari circulă în practică, acțiuni, obligațiuni, warante etc.

Drepturile titlurilor de credit.

În dispozițiunile generale s'a pus în special în evidență, principiul care domină întreaga materie, că titlurile de credit cuprind drepturi autonome și literale.

Cu toate că este prima încercare de sinteză organică în această direcțiune, sperăm că

proiectul va aduce foloase vieții economice,

organizând dispozițiunile diferitelor legi speciale care astăzi încercă pe antreprenori.

În elaborarea dispozițiunilor referitoare dreptului cambial proiectul a urmat sistemul și ordinea legislațiunilor în vigoare în vechul regat și teritoriile alipite. Dar a introdus unele modificări dictate de necesitățile practicei afacerilor și cerute de doctrine.

Ordinul în produse sau mărfuri n'a mai fost reglementat prin proiecte, din cauza lipsei de întrebuințare în practică.

Inovațiile proiectului.

Inovațiunile cele mai importante ale proiectului sunt următoarele:

Proiectul admite și reglementează cambia în alb, traducând astfel

în textul legii o practică comercială,

care are nevoie de acest fel de cambie, pentru o mai mare siguranță în circulația ei.

În materie de gir, proiectul curmă controversa născută sub imperiul codului actual, asupra înțelesului cuvintelor girul transferă proprietatea cambiei cu toate drepturile și garanțiile cuprinse în ea, decizând că ele trebuie să figureze pe cambie iar

giratarul este obligat să îndeplinească formalitățile necesare înscrierii ipotecii,

păstrării privilegiului ori gajului.

În materie de acceptare, proiectul reduce termenul pentru prezentarea cambiiilor cu scadența dela un anumit termen dela vedere, dela un an la șase luni.

Executarea acțiunii cambiale.

Chestiunea cea mai delicată, însă, care a fost rezolvată prin proiect este aceea a executării acțiunii cambiale. Proiectul inspirându-se din sistemul mandatului de plată și după care cambia este un titlu executor și acel al autentificării actelor, a reglementat această materie,

căutând să asigure procesului cambial o procedură grabnică,

dictată de natura titlului și necesitățile creditului.

Urmând apoi regulamentul dela Haga, proiectul strânge într'un capitol dispozițiunile referitoare la prescripțiune și în alt capitol acele pentru conflictele de legi.

Legiferarea cecului.

Proiectul aduce o reglementare completă a cecului. Într'adevăr dispozițiunile actualului nostru cod sunt absolut insuficiente și au dat naștere în aplicațiunea lor la nenumărate controverse. Pe lângă aceasta codul actual nu reglementează decât numai varietatea cecului denumită „cek deschis“.

Ori dela punerea în aplicare a codului nostru și până astăzi au apărut, în practica afacerilor naționale și internaționale, noi forme de cek, fiecare având a destinație specială și prezentând un folos considera-

bil. De altă parte dat fiind faptul că astăzi nu se mai poate vorbi de piețe naționale,

proiectul a ținut seamă de încercările de unificare internațională,

noui forme de cek, fiecare conferință dela Haga din 1912, de Camera de Comerț Internațională în 1925 și de Liga Națiunilor în 1926. Făcând acest lucru, profitat de opiniunile unor juriști încercați și ușura schimbul căci, sperăm că Societatea Națiunilor care a și primit răspunsuri favorabile din partea Statului va putea unifica această materie.

Principalele inovațiuni ale proiectului sunt: Dispozițiunea după care

nu se pot trage cekuri decât asupra bancherilor,

numai în acest caz, cekul putând să-și îndeplinească rolul său.

Preocupat, în primul rând, de curitatea cecului, condiție indispensabilă a răspândirii sale, proiectul dispune, tranșând una din chestiunile cele mai importante și mai discutate anume că, din momentul tragerei cecului,

provizionul constituit la bancher trece în patrimoniul beneficiarului cecului.

punându-se astfel la îndemâna acestuia o acțiune directă, care până azi era refuzată în contra trasului.

Prezentarea cecului la plată se va face în termen de 8 zile și în acest interval îi este interzis emitentului sub sancțiunea penală să revoace provizionul.

A budapesti Fodor-féle vasszerkezeti gyárat a belgrádi és nagyváradi érdekeltségek sodorták válságba

A vasszakmának nagy fizetésképtelenségi esete a budapesti Fodor Béla és Fia lakatosárú, vasszerkezeti és csavargyár, melynek tartozása mintegy 1.300.000 pengót tesz ki s egyelőre a bizalmas egyességi tárgyalásoknál tart.

A cég évtizedekkel ezelőtt létesült és fokról-fokra növekedett, amiben jelentékeny része volt annak, hogy a budapesti nagy nyersanyagszállító-cégeknél, első sorban a Kontinental Vaskereskedelmi Társaság, Kern és Társa cégnél tekintélyes áruhitelt élvezett.

A vállalat a Rossemann és

Kühnemann Rt., valamint az Epp és Fekete cég társaságában 1923-ban

Belgrádban megalapította a „Maschinen- und Kleinbahnbedarf Fabrik A. G.“ nevű céget.

1925-ben az említett társak kiváltak ebből az alapításból, mely nem valósította meg a hozzáfűzött várakozásokat.

A vállalatnak végzete azonban a nagyváradi bizományi lerakata volt, melyet 1921-ben létesített, az ottani „Ferro-commerciala rt.“-nak adva bi-

zományba árut. Ez a bizományi lerakat

nagy veszteséggel dolgozott s fel kellett számoltatni.

A Fodor-cég kiegészítése érdekében tárgyal a hitelezőkkel de eddig még nem alakult ki a kibontakozás terve. Maga a Kontinental, hír szerint, több százezer pengő követeléssel van érdekelve. Arról beszélnek, hogy a Frankl A. Hermann és Fiai Rt., mely felszámol, a Vasgerendákat Arusító Rt. s a Kohn Adolf-cég is tekintélyes összegű hitelezők és több bank tárcaváltó összeköttetésből támaszt követelést.

Felmerült az a gondolat, hogy a kartelben álló magyar csavargyárosok megváltják Fodortól annak gyártási kontingensét.

Modificarea taxei pe cifra de afaceri

Modificarea taxei pe cifra de afaceri preocupă întreaga viață economică. Comisia care a fost alcătuită în acest scop, lucrează intensiv și a și stabilit principiile după cari se va conduce noua lege.

Comisia va propune între altele că la export taxa pe cifra de afaceri să fie cu totul anulată sau, în orice caz, redusă la minimum.

În ce privește plata taxei comisia a stabilit trei categorii.

În prima categorie intră societățile anonime sau mai bine zis societăți producătoare, cari sunt obligate să facă socoteli publice. Această categorie va plăti taxa pe cifra de afaceri după facturi.

Comercianții și societățile mai mici vor plăti după tariful unitar. Însă actualul tariful unitar va fi modificat și valorile medii vor fi fixate la valoarea reală. Aceasta e categoria a doua.

În categoria a treia vor fi numai comercianții și micii industriași cari vor plăti, ca în prezent, o sumă globală.

Această formulă a fost găsită de comisie ca cea mai oportună.

Propunerea va fi supusă spre aprobare dlui V. Madgearu.

Fiind vorba de o chestie foarte importantă ea va fi pe larg desbătută așa că toate părțile interesate își vor putea spune cuvântul.

December 4-én tartja közgyűlését a „Dreher-Haggenmacher sörgyár

A nagyváradi Dreher-Haggenmacher sörgyár 1929. augusztus 31-én lezart mérlegében 40 millió lei részvénytőke és 1.565.662 lei tartalékok mellett 2.416.464 lei tiszta nyereséget mutat ki.

A vállalat december 4-én tartotta rendes évi közgyűlését.

„VICTORIA“

PRIMA FABRICĂ ARDELEANĂ DE PASMANTERIE ȘI ȘIRETURI
ELSŐ ERDELYI PASZOMÁNY ÉS ZSINORÁRUGYÁR
Târgu-Mureș—Marosvásárhely

<p>Produce: șireturi pentru ghețe, trese, șireturi de lama go frate, șuitașuri și diferite articole de pasmanterie de prima calitate</p>	<p>Gyárt: mindennemű cipőfűzőt, lámaszegőt, sújtást, tresset borítást és különböző speciális paszományárut elsőrangú kivitelben</p>
---	--

::: Telegram : Pasmanteria Victoria ! :::

Vizarea facturilor

Ministerul de finanțe a trimis tuturor punctelor vamale din țară următorul ordin circular în chestiunea timbrării facturilor:

Legea timbrului din 1920 a impus pentru prima dată facturile comercianților și industriașilor la un impozit proporțional de 0.10 la sută în locul timbrului fix de 0.30 cum erau impuse prin legile anterioare.

Dacă legiuitorul s'a temut întotdeauna că perceperea unui impozit de o valoare mare să se facă prin timbre mobile, ușor detașabile, totuși în vederea caracterului special al facturilor și modulii lor de eliberare, s'a văzut nevoit să admită timbrarea și prin aplicarea de timbre mobile și peste valoarea de 10 lei maximum admis de vechea lege.

Cu aplicarea noului sistem de percepere impozitului la facturi, teama legiuitorului s'a dovedit întemeiată. Facturile — în special cele venite din străinătate, reprezentând valori mari, pentru timbrarea lor a trebuit să fie aplicate și timbre mobile reprezentând valoarea mare. Și aceasta a îndemnat la fraude. S'a constatat cu ocazia verificării de către organele superioare vamale și cu ocazia prezentării facturilor la Oficiul de devize că timbrele aplicate, mai ales la facturile din străinătate, sunt lipsă și prin deslipiri, probabil că au fost întrebuintate la alte facturi s'au se găsesse neanulate, conform legii și prin aceasta există puțința unei noi întrebuintări.

Avem dar convingerea că perceperea impozitului proporțional la facturile din străinătate, prin aplicarea de timbre mobile, este cu totul păgubitoare intereselor fiscolei și în consecință acest mod de percepere trebuie părăsit.

De aceea dispunem ca cu începere dela 5 Decembrie a. c. această percepere să se facă numai prin viză.

În atingerea acestui scop se va duce la cunoștință biurourilor de expediție și comercianților din localitate că în viitor, nu se va mai admite cu ocazia vămuirii, ca facturilor prezentate, să fie timbrate prin aplicarea de timbre mobile. Acest impozit se va percepe în viitor numai în numerar, liberându-se părții chitanțe și vânzându-se facturi. În viză se vor trece numărul și data chitanței cu impozitul perceput.

Suma astfel percepută se va vârsa ulterior administrației financiare, odată cu celelalte impozite de timbru percepute ca impozit proporțional, la exporturile de cereale și la contractele de navlu.

Mențiunea despre perceperea impozitului în modul mai sus arătat, se va face și în declarațiunea de vămuire, în care se va trece impozitul perceput.

Camera de Comerț din Timișoara cere dispoziții pentru înlesnirea creditului ipotecar

Băncile și întreprinderile reclamă modificarea dispozițiilor ipotecare referitoare la credite

Camera de Industrie și Comerț din Timișoara zilele acestea a avut o adunare în care a redactat un memoriu cu privire la creditele ipotecare cerând, ca

statul să nu îngreuneze posibilitățile de credite ipotecare

prin excesul de zel, pe care și-l însușește pe baza priorității față de întabularile ipotecare.

Din expunerile memoriului și oratorilor se vede, că statul în ciuda legilor în vigoare, cari asigură prioritatea statului față de ori și ce întabulație, independent de locul ei, numai pentru impozitul în restanță pe ultimii trei ani,

încasează din prețul de vânzare la licitație nu numai impozite

și nu numai pe trei ani în urmă, ci ori și ce pretențiune a sa, ca amenzi fiscale, taxe de moștenire, etc. Și încasează aceste pretențiuni din fața creditorilor întabulați în primul loc în cartea funduară a debitorului.

Acest procedeu a produs în urmă situații deadreptul dezastruoase pentru creditul ipotecar.

Bănci de credit, cari au oferit și acordat împrumuturi ipotecare pe primul loc al imobilului și pe urmă au cerut licitație în contra debitorului

recalcitrant s'au pomenit cu reprezentantul statului, care pentru pretenții provenind din amenzi vamale etc. le-a încasat prețul de vânzare din care urma să se replătească împrumutul ipotecar gravat la primul loc.

Memoriul arată mai multe cazuri concrete de acestea, cari

distrug ori și ce garanție pe cari le oferea până acum proprietatea imobiliară,

distruge bine înțeles în aceeași măsură și creditul ipotecar.

Memoriul cere, ca statul să exercite dreptul său de prioritate numai pentru taxe fiscale de aceeași natură și cari grevează numai imobilul în chestiune, nu și pentru alte pretențiuni, în privința cărora

nici a lege nu recunoaște drept de prioritate pe șama unui creditor în dauna altuia

și ștatul ca și ceilalți creditori urmând să se despăgubească în ordinea grevării imobilului, așa cum glăsuște legea.

Acest memoriu va fi înaintat guvernului și acceptarea sa de către guvern ar fi primul pas pentru atragerea capitalului străin în țară, în formă de credit ipotecar în condițiuni salutare pentru viața economică a țării.

A budapesti Hajós és Szántó rt. likvidálja erdélyi fiókvállalatát

A budapesti Hajós és Szántó elektromos gyár részvénytársaság, mely tudvalevőleg a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank érdekköréhez tartozik, a romániai piacon való terjeszkedése érdekében annak idején Kolozsvárott Prima Fabrică Electrică Română S. A. cég alatt fiókvállalatot létesített. Most elhatározta e vállalat likvidálását.

A felszámolóhoz szükséges intézkedéseket a napokban foganatosították Kolozsvárt a budapesti Hajós és Szántó rt., valamint a Leszámitolóbank kiküldöttai, felmondtak a tisztviselőknak, megejtették a leltárvizást és a készleten lévő árukat egy kolozsvári helyi cégnek adták el.

Fabrica de piele Krausz se transformă în societate anonimă

Insolvența fabricii de piele Krausz din Timișoara, a provocat serii întregi de comentarii în special din partea acelorora, cari urmăreau cu atenție dezvoltarea chestiei de insolvență, pentru a se convinge, dacă se va putea ajunge la vre-o soluție pacinică ori se va produce faliment.

Unui agil avocat timișorean în fine i-a reușit să obțină un acord pacinic dela

creditori, cărora le-a oferit o cotă de 30

și cari în fine au acceptat propunerea. Creditorii însă nu au primit cota în numerar, ci au devenit acționari ai fabricii Krausz, pe imobilele căreia au rămas întabulați cu sumele creditate. În schimb însă, în urma sporirei speselor, de atunci s'a micșorat și valoarea imobilelor fabricii și din acest motiv s'au evidențiat diverse propuneri pentru începerea activității fabricii.

În ultimele zile au survenit noi amănunte,

creditorii primind liste pentru semnare de acții.

Planul este ca o societate pe acții să ia în chirie fabrica, plătiind în contul chiriei câte un leu de fiecare □ de piele fabricat în întreprinderea Krausz.

Prospectul de emisiune de acții este semnat

de către trei avocați timișoreni, un procurist al unei întreprinderi comerciale de piei crude, un director de bancă și un director de fabrică.

Alegerile dela Camera de Comerț din Brașov

Circumscripția Camerei de comerț din Brașov va fi modificată. Se spune că județul Trei Scaune va fi alipit Camerii de comerț din Târgul Mureș. Totodată numărul membrilor consiliului Camerei de comerț va fi redus dela 60 la 40.

Din această cauză este probabil că alegerea listei unice va fi anulată.

Dealtfel se urmează tratative între diferitele grupări pentru ca și la viitoarele alegeri să se prezinte o singură listă în care să fie reprezentați, atât comercianții români cât și cei minoritari.

În chestia aceasta d. Fritz Konert deputat, a fost în audiență la d. Iuliu Maniu președintele Consiliului, iar în urmă a avut o întrevvedere cu d. Aurel Vlad ministrul comerțului și industriei.

Până la terminarea tratativelor, alegerile dela Camera de comerț din Brașov nu vor fi validitate de Uniunea Camerelor de comerț și industrie.

Scoaterea cu întârziere a mărfurilor dela CFR.

Administrația căilor ferate a hotărât ca atunci când destinatarul refuză o marfă și se prezintă ulterior, spre a o lua în primire, cererea să i se satisfacă, dacă stațiunea de sosire n'a primit, până atunci, vre-o dispoziție contrarie din partea predătorului — care, în orice caz va fi încunostiințat prin scrisoare recomandat.

O asemenea cerere se va satisface și atunci când s'au făcut propuneri sau publicații de vânzare, sau chiar în timpul vânzării prin licitație, procedându-se identic, numai dacă destinatarul plătește și cheltuelile eventuale pentru pregătirea vânzării, ca și toate celelalte taxe și speze, cu cari marfa e grevată.

A szatmári „Casa Noastră” átvette a nagykarolyi birtokossági malmot

A nagykarolyi Birtokossági Malom rt. részvénymajoritását a szatmári Casa Noastră nagykarolyi fiókja vette át.

A Casa Noastră a malom 300.000 leies részvénytőkéjét 3 millió 30.000 leire emelte fel és a malmot ismét üzembe helyezi.

Ujabb fizetésektelenségek a bánási piacon

A temesvári törvényszék, újabban az alábbi fizetésektelenségi ügyeket tárgyalta:

Nicolau Avram ellen Borlea Tibor 200.000 és a Polgár-cég 108.328 lei tartozás miatt kérte a csődöt. A megtartott tárgyaláson Nicolau ügyvédje a tárgyalás elhalasztását kérte, amihez a Polgár-cég megbízottja hozzájárult, Borlea azonban ragaszkodott a csödhöz. A törvényszék mindkét ügyben a tárgyalást december huszonegyedikére halasztotta el.

Varescu Jean, a néhány hónap előtt tragikus körülmények között öngyilkos lett temesvári kereskedő örökösei ellen a belvárosi Corcea fiai cég kérte a csődöt. Ezt azonban, mert a kérelem nem volt kellőképpen felülbélyegezve, a törvényszék elutasította.

Schmidt József nagyszentmiklósi borkereskedő ellen a temesvári törvényszék már régebben elrendelte a csődöt. A tömeggondnok azonban nem talált csödvagyont és így a csőd beszüntetésére tett indítványt a csödbíróságnak. Schmidtet kihallgatta a törvényszék. Előadta, hogy vagyona eluszott, mert az árut csak ki-hitelezés útján tudta értékesíteni, adósai azonban nem fizetnek. Ezenkívül nemrég minden ingó vagyonát is elárverezték. A bíróság előtt Schmidt letette a vagyontalansági esküt, mire a törvényszék a csődöt megszüntette és a csödkérő Kern Pál temesvári és Korber perjámosi borkészítőt kötelezte, hogy nyolc nap alatt huszezer lei költséget fizessenek a csödtömeggondnoknak.

Tárgyalták a felszámolás alatt levő temesvári Német-Román Bank ellen beadott csödkérelmet is. A törvényszék ebben az ügyben sem hozott döntést és a tárgyalást szintén elhalasztotta.

A kisbecskereki „Terézia” malom hitelezőinek a megszavaztatására sor került. Ismeretes, hogy a Reiter koncernhez tartozó kisbecskereki malom igazgatósága kényszeregyezséget kért maga ellen és hitelezőinek három év alatt huszon négy részletben fizetendő ötven százalékos egyezséget ajánlott fel. Most szavaztak a kisbecskereki malom hitelezői és a többség a kiegyezés mellett volt, mire Hermann János dr. kihirdette, hogy a szavazás alapján a törvényszék elrendeli a kényszeregyezséget.

A lefolytatott csőd és kényszeregyezségek tárgyalásokon kívül Temesvárnak és az egész Bánáságnak újabb szomorú közgazdasági szenzációja van.

Weisz Gerson és Társa, egyik legrégebbi rövidáru nagykereskedés, fizetésektelenséget jelentett. A cég már hónapok óta fizetési zavarokkal küzd, a nehézségeket nem sikerült elsimítania és most hitelezőinek körlevélben bejelentette a fizetésektelenséget.

A cég passzívája 8,067.141. A cég hatvan százalékos kvótát ajánlott fel hitelezőinek, amelyeket a kiegyezés perfektuálása esetén, hat, nyolc, tiz és tizenket hónap múlva egyenlő részletekben egyenliten ki.

A Weisz Gerson céget 1852-ben alapították és azóta jelentős szerepet töltött be a Bánáság kereskedelmi életében.

Jelentettük legutóbb, hogy a temesvári piac egyik legrégebbi textilnagykereskedése, a Metz S. utóda cég fizetésektelenségi lett. A temesvári tör-

vényszék azóta le is tárgyalta a cég kényszeregyezségekérelmét. Az előterjesztett státusz szerint az aktívák összesen 4,870.000 leire rugnak, mellyel szemben 8,710.000 lei passzívák áll. Ennek megfelelően a cég ötven százalékos kiegyezési kvótát ajánlt hitelezőinek.

A törvényszék felvilágosítást kért arra vonatkozólag, miképpen lehetséges, hogy az 1928. májusi mérleg még 43.000 lei nyereséget, az idén májusban készült mérleg pedig 3 millió veszteséget mutat ki, a jelenlegi vagyoni állapot szerint pedig a cégnek négy millió vesztesége van.

A cég tulajdonosa erre előadta, hogy másfél év alatt csupán kamat fejében egy millió 700.000 leit kellett fizetnie, a kétes követelések összege egy és egy negyed millió lei, az utazók uti költségei pedig egy millió leit emésztettek fel. Ehhez járult az üzleti pangás.

A törvényszék helyt adott a kényszeregyezségekérelmenek.

„Ford” in concurență cu „General-Motors” in Europa Centrală

Ford își instalează o fabrică de automobile în Colonia, după tranzacțiunea, pe care General-Motors o făcuse cu uzinele „Oppel”

Tratativele, pe care le-a urmat Ford cu reprezentanții orașului Colonia, în fine s'au încheiat, uzinele „Ford” primind autorizație, ca să-și construiască o fabrică de automobile în Colonia, după ce „General Motors” a reușit să încheie acordul, pe care l-a contemplat cu uzinele „Oppel” din Germania.

Ford și-a stabilit centrala europeană în Colonia, căutând

să facă față concurenței uzinelor „General-Motors” nu numai în Germania, dar și în Austria, Ungaria, România, Jugoslavia etc.

Industria germană de automobile destul de slăbită în urma concurenței, pe care o exercită „General-Motors” prin „Oppel”; în urma invaziei produselor „Ford” va avea să sufere o și mai mare concurență.

Incheierea convenției industriașilor și comercianților de piei

Branșa pielăriei în fine a ajuns la o nouă etapă în urma adunării, pe care reprezentanții acestei branșe o avuseră în 26 Noembrie în Mediaș

Reprezentanții branșei de pielărie au semnat în fine acordul reciproc, inițiat între industriași și comercianți și care

întră în vigoare în Ianuarie anul viitor,

ca să se poată avea și timpul necesar de tranzacție.

Prin condițiunile schițate în

convenție, au devenit iluzorii acțiunile individuale nesănătoase pentru branșe, reglementându-se și condițiunile de credit și concurență.

Interesele comune, pe cari le au reprezentanții branșei, au contribuit în fine la

înjghebarea solidarității de mult așteptate,

pentru a se consolida branșa.

În prezent trafic mare se poate obține numai cu mare rizic. Și acest mare trafic foarte mulți căutau să-l obți-

nă pe rizicul creditorilor. Acțiunea aceasta neadmisă, în tot cazul, a trebuit să se în-lăture. La aceasta în-lăturare servește convenția, care s'a încheiat în Mediaș pentru consolidarea branșei.

Convenția are condițiuni cinstite în interesul branșei. Comisia executivă, din acest motiv a inițiat

și o adunare a detailiștilor,

care se convoacă pe luna Ianuarie în Cluj, pentruca și acceștia să aibă ocazie a se convinge, că acordul încheiat, este redactat în interesul întregii branșe.

Plata ordonanțelor CFR a fost amânată

Am anunțat la timp, pregătirile făcute de direcția financiară cfr. în vederea achitărei datorilor administrației drumului de fer, dinainte de 1926, dintr'un fond de 520 milioane lei, pe care urma să-l pună Ministerul de finanțe, prin Banca Națională, la dispoziția căilor ferate.

Direcțiunea financiară cfr. întocmise normele după cari urmau să se efectueze aceste plăți, iar creditorii căilor ferate așteptau cu înfrigurare să intre în posesia sumelor respective în prima decadă a acestei luni, astfel după cum se hotărâse.

În urma unei dispozițiuni recente toate aceste proiecte au suferit o modificare esențială.

Plata datorilor cfr. dinainte de 1926 a fost amânată, întrucât Ministerul de finanțe nu mai poate pune acum, la dispoziția regiilor autonome a căilor ferate, sume de 520 milioane lei.

În privința lichidării acestor creanțe nu s'a mai hotărât, în consecință nimic.

Prin alte cuvinte, plățile se amână, fără a se anunța termenul.

Uj Ford-gyár Németországban

Ford és Köln városa között huzamosan folytatott tárgyalások eredménnyel fejeződtek be. A megállapodások szerint Ford Köln város kikötő területén egy nagy gyárat épít fel, a berlini telepet beszünteti és a központi vezetést Kölnbe helyezi át.

A németországi ellátáson kívül a kölni gyártelep feladata lesz Svájc, Ausztria, Magyarország és Csehszlovákia ellátása is.

A német gépjárműipar, mely a General Motorsnak az Opelgyárba való bevonulását amugyis érzi, az új Ford alakulat és a General Motors kéremény harca következtében, még válságosabb helyzetbe kerül.

Citiți „Lennul”

Ne fogadjon el mást
Gladys cipókrém
a legjobb!

Módosítják a forgalmiadó-törvényt

A forgalmi adó rendszerének megváltoztatása, illetve tervbevett eltörlése élenként foglalkoztatja a közgazdasági élet összes tényezőit. Az a bizottság, amelyet a forgalmi adó kérdésének tanulmányozására delegáltak, azt javasolja, hogy

az összes kiviteli cikkek-nél töröljék el teljesen a forgalmi adót,

ha pedig ennek valamelyes akadályja volna, úgy a minimumra szállítsák le ezt az adó-nemet.

A forgalmi adó tekintetében a bizottság három kategóriába osztotta be a kereskedőket és iparosokat.

Az első kategóriába a részvénytársaságok, illetve azok a termelő vállalatok tartoznak, amelyek nyilvános számadásra kötelezettek. Az ezen kategóriába tartozó vállalatok a hiteles számla alapján fizetnek a forgalmi adót.

A kisebb kereskedők és társaságok a tariful unitar alapján fizetik a jövőben a forgalmi adót. A tariful unitar azonban módosítani fogják és az árak középértékét reálisan fogják megállapítani.

A harmadik kategóriába a kiskereskedőket és kisiparosokat sorozta a bizottság, akik a jövőben is, éppen úgy, mint jelenleg

globálisan megállapított összegben

fogják fizetni a forgalmi adót.

A bizottság javaslatát jóváhagyás végett Madgearu pénzügyminiszter elé terjesztették, akinek az a szándéka, hogy a forgalmi adó módosítása kérdésében kikéri az összes érdekeltek, a kereskedelmi és iparkamarák, és a többi gazdasági érdekképviseletek véleményét és ezek meghallgatása után dönt a forgalmi adó új rendszeréről.

A Nagykárolyi Kereskedelmi Részvénytársaság alaptőkéje emel

A Nagykárolyi Kereskedelmi Rt. ez év tavaszán részvénytőkéjének 400 ezer lejről 4 millió lejre való felemelését határozta el. A tőkeemelési engedélyt az 1922-ben alakult vállalat, amely kedvező rentabilitással dolgozik, nemrég kapta meg a kereskedelmi és iparügyi minisztériumtól és a vonatkozó részvényeljárás felhívást most bocsájtotta ki. A vállalat egyelőre 2.400.000 lejre emeli részvénytőkéjét 2000 darab 1000 lej névértékű részvény kibocsátása által. A régi részvényesek minden régi részvény után öt új részvényt jegyezhetnek. Az új részvények 1929. január 1-től részsednek a vállalat üzleti eredményeiben.

Creditorii Băncii de Credit și Păstrare din Sighet au acceptat cota de 50% oferită

Banca de Credit și Păstrare din Sighet, după cum am mai anunțat, a ajuns în insolvență, oferind creditorilor o cotă de 50%.

Activele băncii se cifrează la 2.188.866, iar pasivele la 2.118.311 lei.

Micii creditorii fiind satisfăcuți de mai înainte, marii

creditori nu au pus piedeci unei înțelegeri pacifice.

La desbateră, care a avut loc zilele acestea,

creditorii au declarat, că acceptează cota de 50% oferită

și astfel se speră, că lichidarea nu va întâmpina greutăți.

A Máramarosszigeti Takarékszövetkezet és Hitelbank hitelvezői elfogadták a felajánlott ötven százalékos egyezséget

Megírtuk annak idején, hogy a Máramarosszigeti Takarékszövetkezet és Hitelbank bejelentette a fizetésképtelenségét. A becsatolt mérleg szerint a bank aktívái 2.188.866 lejt, passzívái pedig 2.118.911 lejt tettek ki s a bank igazgatósága 50 százalékos ajánlatot tett a hitelezőknek olyképpen, hogy abból 16 százalékos 1930. szept. 1-én, 16 százalékos 1931. szept. 1-én, 18 százalékos pedig 192. szept. 1-én fizet ki.

A bank a kisbetéteseket már

a fizetésképtelenség bejelentése előtt kielégítette s így várható volt, hogy a nagyhitelvezők, főleg bankok, nem fognak akadályt gördíteni a kényszeregyezés zökkenő mentes lebonyolítása elé.

Szombaton tartotta meg a kényszeregyezési tárgyalást a szigeti törvényszék. A tárgyaláson a hitelezők egyhangulag elfogadták a felajánlott kvótát s így most már remélhető, hogy a bank likvidálása simán fog megtörténni.

30 de vagoane noi dela „Unio” și „Astra”

In parcul de vagoane al căilor ferate au fost înscrise alte 30 de vagoane de marfă noi. „Astra” a executat 15 vagoane iar restul soc. „Unio”.

Széleskörű terjeszkedési programot akar megvalósítani az Erdélyi Hitelbankot magába olvasztó Societate Bancară Română

Kolozsváron is fiókot állít fel az intézet

Beszámoltunk arról a nagyjelentőségű tranzakcióról amelyet az aradi Erdélyi Hitelbank Rt. és a Bukarestben nemrég alakult Societate Bancară Română hajtott, illetve hajt végre.

A tranzakcióról az aradi intézet a következő jelentést adta ki:

Az Erdélyi Hitelbank Rt. igazgatósága november hó 23-án megtartott ülésében foglalkozott azokkal a tárgyalásokkal, amelyeket az intézet vezetőségének megbízásából Fejér Gábor vezérigazgató a Dresdner Bank, Berlin vezetése alatt álló külföldi pénzesoport által Bukarestben alapított Societate Bancară Română S. A. vezető igazgatóival huzamosabb idő óta folytatott Fejér Gábor vezérigazgató bemutatva a tárgyalások eredményeképpen létrejött szerződéstervezetet és ennek kapcsán kimerítően ismertette azokat az indokokat, amelyek a két intézet egybeolvadását a további jelentős üzleti terjeszkedés érdekében kívánatosá teszik.

Az igazgatóság beható megbeszélés után a vezérigazgató jelentését elfogadva elhatározta, hogy a folyó évi december hó 7-ére egybehívandó rendkívüli közgyűlésnek javasolni fogja a Societate Bancară Română S. A. Bucuresti és az Erdélyi Hitelbank Rt. Arad között a fúzió létesítését.

Az igazgatósági ülés után Fejér Gábor vezérigazgató expozét tartott és a következőkben fejtette ki a fúzió részletes tervezetét:

— A fúzió szankcionálása után az Erdélyi Hitelbank mint a Societate Bancară Română erdélyrészi és bányászati fiókja fog működni, széles autonómiával. Természetesen beolvadnak az Erdélyi Hitelbank Rt. fiókjai is, viszont Erdély fontosabb pénzügyi centrumaiban új fiókokat fogunk felállítani.

— Még a jövő év elején felállítjuk kolozsvári fiókjainkat, amelyet követni fog a többi fiók alapítás. A fiók alapítás formáját illetőleg nem látszik kizártnak, hogy meglévő pénzügyintézeteket fo-

gunk beolvasztani. — A Societate Bancară Română a bukaresti piac legjelentősebb pénzügyintézet, amely elsősorban kommerciálais tevékenységre fog szorítkozni, de működését kiterjeszti az erdélyi ipar és kereskedelem fejlesztésére is, új vállalatok alapításával, illetve alimentálásával.

— Későbbi időpontban megszervezzük az erdélyi igazgatóságot is, az üzletmenetben azonban nem lesz változás és a főintézet továbbra is Aradon fog székelni. Az Erdélyi Hitelbank Rt. december 7-én, a bukaresti intézet december 12-én tartja meg rendkívüli közgyűlését és ha mindkét intézet közgyűlése szankcionálta a fúziót, az új pénzügyintézet az 1930. évi január elsején kezdi meg működését.

Felemelte alaptőkéjét a gyulafehérvári Erdélyi Általános Kereskedelmi Rt.

A gyulafehérvári Erdélyi Általános Kereskedelmi Rt., amely 1918-ban alakult az Angol-Magyar Bank égisze alatt 1 millió korona részvénytőkével, a napokban jelentős tranzakciót hajtott végre. A vállalat, amely 1921-től 1926-ig részvénytőkéjét 4 millió lejre emelte, újabb tőkeemelést hajtott végre 4 millió lej névértékű új részvény kibocsátása által. Az új emissziót, értesülésünk szerint, a régi részvényesek jegyezték le. A fűszer- és textilnagykereskedéssel foglalkozó vállalat utóbbi években elért jelentős fejlődése Fuchs Nándor vezérigazgató és Treitel Izidor ügyvezető-igazgató neveihez fűződik.

Harminc új vagon szállított a CFR. részére az „Astra” és az „Unio”

A CFR, kocsiparkja 30 új vagonnal gyarapodott a napokban.

A 30 vagon közül tizenötöt az aradi „Astra”, tizenötöt pedig az „Unio” vagon és mozdonygyár szállított a CFR. részére.

Pyram-Pasta tubusban fényesíti és festi a legkényesebb cipőket „LEDA” Timișoara. Autókat, bőröket, tömeg-árut legjobban a „LEDA” vegyészeti gyár által készített „CELLOLEDIN” Spritzlakkal festhet. Kérjen ajánlatot.

„LEDA”
fabrica de prod. chimice s. a.
TIMIȘOARA

Citiți „Lemnul”

A marosvásárhelyi „Agroferra“ Rt. három millióról tíz millióra emelte fel alaptőkét

Erdélyben általánosan ismert a marosvásárhelyi „Agroferra“ R. T. műszaki vállalat, amely különösen mezőgazdasági gépeivel vesz fel minden üzleti versenyt. A cég alaptőkét a napokban három millióról tíz millióra emelte fel. A szép közgazdasági eredmény kivívásában nagy szerepet játszik Gáspár igazgató, aki már eddig is sok hivatást szerzett magának kiváló üzleti érzékével.

„Agroferra“ din Tg.-Mureş şi-a sporit capitalul dela 3 la 10 milioane

Cunoscuta întreprindere tehnică „Agroferra“ din Târgul-Mureş, care cu maşinile sale agricole desfide orice concurenţă, şi-a urcat capitalul dela 3 la 10 milioane lei.

Întreprinderea continuă să se desvolte mereu, după cum se poate constata şi din noua urcare de capital.

Desvoltarea întreprinderii se atribuie buneii conduceri, pe care dl director Gáspár o întreprinde.

A Korunk decemberi száma

A Dienes László és Gaál Gábor szerkesztésében megjelenő Korunk decemberi számából a következő cikkeket emeljük ki: Szalatnai Rezső: Új arcu magyarok. Dienes László: Az orosz tervgazdaság. Nádass József: A magyar falu válsága. Kodolányi János: Fialtal magyar költők seregszemléje. Falusi Ervin: Imperializmus és ellenforradalom Kínában. Mária Béla: A mai nában. Mária Béla: A mai olasz irodalom. Körösi Sándor: Amerika visszavándoról Európába stb.. A szépirodalmi részben Balázs Béla és Erg Ágoston egy-egy novelláját találja az olvasó. A Kulturkrónika, Szemle, Folyóiratszemle és Disputa rovatokban huszonegy különböző kisebb cikket kap az olvasó. Faludi Iván, Gyomai Imre, Méray Pál, Vida Ferenc, Turnowsky Sándor, Fábry Zoltán, Schmidt Béla és mások tollából. A Korunk előfizetési ára egész évre 860, félévre 460, negyedévre 250 lei. Mutatványszámot ingyen küld a Koorunk kiadóhivatala Cluj-Kolozsvár, Str. Regală 16.

Még mindig nem teljes a bánáti malomkoncentráció

A bánáti malomkoncentráció övkorlati megvalósítása késedelmet szenved, mert a termelési képesség bevallásánál egyes malmok nem voltak őszinték, ami zavarokat és összekoccanásokat idézett elő. Ennek ellenére azok, akik a koncentrációt meg akarják csinálni, egy pillanatra sem kedvetlenedtek el és kitartóan folytatták munkájukat kitűzött céljuk érdekében.

A malmok hetven százaléka már a koncentráció gondolata mellé állt, de mindaddig, amíg

a többiek is nem tömörülnek, a központi eladási iroda nem kezd meg működését. Ugy tudjuk, hogy most már csak igen rövid idő kérdése a teljes egység megteremtése és Prochaskák fáradozásai, a melyek a koncentráció útján a malomipar konszolidációját célozzák, teljes sikerre fognak vezetni, úgy hogy a központi organizáció január elsején, sőt talán már előbb is megkezdheti messzemenő jelentőségű működését.

Részvénytársasággá alakul a temesvári Krausz börgyár

Nagy feltűnést keltett a temesvári Krausz-börgyár fizetésképtelensége és hosszú időn keresztül vajudott a kérdés, csőd vagy kiegyezéssel fog-e végződni ez az ügy. Egy temesvári agilis fiskális, támogatva a főhitelezőktől keresztül azt, hogy a hitelezők 30 százalékos kielégítést fogadtak el, pénzt azonban nem kaptak, hanem ezen összeg erejéig társtulajdonosai lettek a Krausz börgyár kiegyezése után fennmaradt aktíváinak

és erre az ingatlanok bekebelezésével nyertek biztosítékot. Ez idő alatt természetesen ezen vállalat hitelezőinek vagyona a költségek által állan-

dóan fogyatkozásban van és ezért különböző tervek merültek fel a vállalat üzembhelyezése tekintetében.

Legutóbbi napokban a hitelezőkhöz egy részvényfelhívási ív lett szétküldve, amely pontos rentabilitási számítást is tartalmaz. A terv az, hogy egy részvénytársaság alakul, amely bérbe veszi a Krausz börgyárt, és bérleti díj fejében 1 lejti fizetést kénytelenül mindazon börök után, amelyek ott kidolgozva lesznek.

A részvényfelhívás aláírói három temesvári fiskálison kívül: egy nyersbőrkereskedelmi cég cégjegyzője, egy bankigazgató és egy gyárigazgató.

Societatea Hajos şi Szánto íşi lichidează întreprinderile ardelen

Societatea de electricitate Hajos şi Szánto din Budapesta, după cum se ştie, şi-a înfiinţat o filială în Cluj, sub firma „Prima Fabrică Electrică Română“ fiind în cointeresăţia Băncii Ungare de Secont şi Schimb din Budapesta.

In urma mai multor incon-

veniente, delegaţii firmei „Hajos şi Szánto“, împreună cu ai „Băncii Ungare de Secont şi Schimb“, zilele acestea au făcut în Cluj inventarele necesare la „Prima Fabrică Electrică Română“ pentru întreprinderea lichidării acestei recente întreprinderi de electricitate din Cluj.

Az Ostbank für Handel und Gewerbe fuzionált a Dresdner Bankkal

A berlini Ostbank für Handel und Gewerbe, amely az utóbbi időben súlyos fizetési nehézségekkel küzdött, fuzionált a Dresdner Bankkal. A fuzióval az Ostbank megszabadult kritikus helyzetéből. A részvényesek minden négy Ostbank részvény után egy darab Dresdner részvényt kap-

tak. A porosz kormány a maga részéről azzal kívánta a közgazdasági élet megrázkódtatását az Ostbank összeomlása esetére elkerülni, hogy egymillió márka garanciát vállalt a Dresdner Banknál az Ostbankért, amelynek alaptőkéje négymillió márka volt.

Elkészült a belföldi munkavédelemről szóló törvényjavaslat

A munkaügyi minisztérium által delegált bizottság elkészült a belföldi munka védelméről szóló törvényjavaslat előkészítő munkálataival. Most dolgoznak a törvény végleges szövegének elkészítésén. A törvény kimondja, hogy külföldi illetőségű munkás, vagy tisztviselő nem foglalhat el állást Romániában mindaddig, míg a munkaügyi minisztériumtól erre engedélyt nem kapott. A törvény megállapítja, hogy külföldi tisztviselők és munkások csak olyan számban engedhetők be az országba, amely elengedhetetlenül szükséges és amely nem áll ellentétben a románai munkásság és tisztviselői kar érdekeivel. Megállapítja a törvény, hogy külföldi származású tisztviselő, vagy munkás maximálisan egy évre hat tartózkodási engedélyt, amelyet esetről esetre meg kell hosszabbítani.

Banca de Credit din Cluj íşi sporeşte capitalul dela 50 la 100 milioane

Banca de credit şi Casa de Păstrare din Cluj, dispunând de

un capital de peste 140 milioane lei

este decisă, ca să-şi urce capitalul.

Institutul a convocat o adunare pe ziua de 8 Decembrie a. c. urmând a lua dispoziţii pentru

urcarea capitalului dela 50 la 100 milioane lei

printr'o nouă emisiune, care este asigurată prin capitalurile existente.

Noua urcare de capital ne serveşte suficiente dovezi, de intensiv importantul mare institut financiar din Ardeal.

Akció a gabonaértékesítés előmozdítására

Mihalache földmivelésügyi miniszter egy bizottságot nevezett ki, amely a gabonakereskedelem és az elraktározás problémáit fogja megvizsgálni. A bizottság sürgősen javaslatokat fog előterjeszteni a gabonaértékesítés előmozdítása céljából. A bizottság elnöke Manoilescu volt pénzügyminiszter és Ernst Ene államtitkáron kívül még 24 tagból áll.

A National Gas Engine Comp., Ashton (Anglia)

gyártmányait képező világhírű compressornélküli

National Dieselmotorok

alacsony fordulatszám és csekély üzemanyagfogyasztással fekvő és álló elrendezésben rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók az erdélyi vezérképviselőknél:

Economia Kereskedelmi és Ipari Rt.-nél, Oradea.

Ajánlatokat készítségel küldünk!

Ajánlatokat készítségel küldünk!

Nouă insolvențe în Banat

La Tribunalul din Timișoara s'au sporit cererile de concordate preventive

În urma acutei crize economice, pe piața bănățeană s'au semnalat noi și multe insolvențe.

Tribunalul din Timișoara, zilele aceste a avut următoarele cereri de insolvență pentru desbatere:

Nicolau Avram a întâmpinat cerere de faliment din partea creditorilor săi: **Tiberiu Borlea** pentru 200.000, iar din partea firmei **Polgár** pentru suma de 108.328 lei.

În decursul desbaterei dl Nicolau a cerut amânarea desbaterei, la care cerere a adresat și firma **Polgár**, dar dl Borlea a insistat pentru faliment.

Tribunalul a amânat desbaterea pe ziua de 24 Decembrie a. e.

Contra moștenitorilor decedatului comerciant **Jean Varescu** din Timișoara, firma **Corcea Fii** a cerut faliment. Tribunalul din Timișoara însă a respins cererea pentru greseli de formă.

Contra comerciantului de piei **Iosif Schmidt** din Sâmbăușul-Mare, Tribunalul din Timișoara ordonase mai demult procedura de faliment, dar curatorul masei de faliment nu a găsit nimic de sechestrat la acest comerciant.

Tribunalul din Timișoara, ascultând pe reclamant și în fine a ajungând să afle, că falitul n'are avere, a anulat procedura de faliment, obligând pe reclamant: **Fabrica de Piele Paul Kern** din Timișoara și **Korber** din **Perjámos**, ca să achite în decurs de opt zile 20.000 lei spese de proces.

Sentința în acțiunea de faliment intentată contra „**Băncii Germano-Romană**” sub lichidare, s'a amânat.

În chestia insolvenței morii „**Terezia**” din **Becicherecul-Mic**, creditorii votând acordarea unei păsuiri, Tribunalul a ordonat să se aplice dispozițiile concordatului preventiv. Această moară de asemenea aparține conzernului de mori „**Reiter**”, despre a cărei sanare am mai dat amănunte.

Viața economică din Banat, în afară de desbaterile de concordate preventive, a mai avut de înregistrat și o nouă insolvență. Proprietarii magazinului de manufactură **Weisz Gerson și Co.** din Timișoara, și-au anunțat insolvența.

Firma se luptă cu mari greutăți de mai mult timp, până când acuma nu a mai putut face față greutăților și și-a anunțat insolvența, având la pasive 8.067.141 lei.

Creditorilor le-a oferit o cotă de 60%, achitabilă în 6—8—10—12 rate.

Firma **Weisz Gerson** s'a înființat în 1852, decând până acuma a avut un important rol în viața economică bănățeană.

Am mai anunțat, că una dintre cele mai vechi mari magazine de textile din Timișoara, **S. Metz S-sorii**, a ajuns în insolvență, cu o pasivă de 8 milioane 710.000 lei, având la active 4.870.000 lei.

Tribunalul din Timișoara primind informații, că firma în decurs de un an și jumătate a achitat numai în contul dobânzilor de credite 1.700.000 lei, în zilele aceste s'a pronunțat, autorizând concordatul preventiv cerut de firmă.

Desființarea taxelor de export la brânzeturi

Un reprezentant al agricultorilor sași s'a prezentat eridului **Virgil Madgearu** ministrul de finanțe, cerând unele lămuriri relativ la măsurile pe care vrea să le ia pentru încurajarea exportului. A mai cerut desființarea taxelor de export, la vite.

D. V. Madgearu, ministrul finanțelor a răspuns că guvernul nu poate desființa acum aceste taxe din motive bugetare, dar a promis că, în cursul anului viitor, dorința va fi un fapt îndeplinit.

Tot odată a arătat că în urma hotărârii Delegației economice a guvernului, s'au desființat taxele de export la unt și brânzeturi.

„CARMEN” FABRICA DE GHETE SOCIETATE ANONIMĂ ORADEA

Ajánlja női luxus, trotteur és gyermekcipő gyártmányait

Adresa telegrafică „CARMENSHOE”

Kolozsvári Takarékpénzt. és Hitelbank Részvénytárs.

Cluj, Piața Unirii (Mátyás király-tér) 7

Fiókjai: Décs, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely és Nagyváradon. —

Saját tőkéi 85 millió lej

Minden bankügy-

letet legelő-

nyűsebben

végez.

Engedélyezett

devizahely.

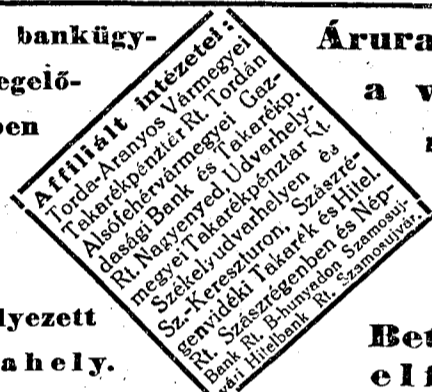
Áruraktárai

a vasut

mellett

Betéteket

elfogad

Ardealul Economic Erdélyi Közgazdaság

hirdetési árai:

Cimlapon cm²-ként Lei 20'—

Szöveg között cm²-

ként — — Lei 15'—

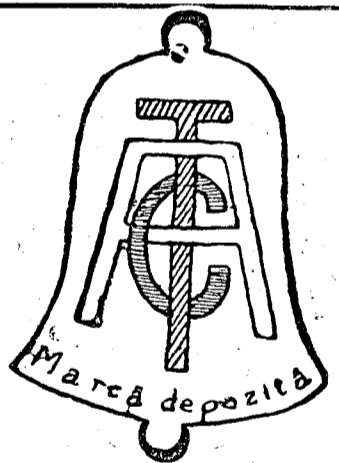
Többi hirdetési ol-

dalon — — Lei 10'—

Egy garmond sor Lei 80'—

Cititi

„Lemnul”

Cuaceastă mare a este prevăzut fiecare obiect de argint și lux fabricat în fabrica

„TACAMUL” din CLUJ.

Finetă de 800!

Fabricatiile se pot procura în prăvăliile re bijuterii mai bune. Numai pentru revanzatoii „TACAMUL” fabrică de argintării, Cluj, Str. N. Iorga No. 11/A. — Telefon: 4-82 Adresa telegrafică „TACAMUL”

„Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság”

Organ al Industriei, Comerțului și Finanței din Ardeal și Banat. — Erdély és Bánát ipari, kereskedelmi és pénzügyi szaklapja

Redacția și Administrația: — Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 121. :: Telefon: 4-44.

Director și răspunzător: } **TRAIAN GHIRILĂ**
Igazgató és felelős szerk. }

Abonamente — Előfizetési árak

In țară pe un an . . .	Pentru particulari comercianți și industriali	1200 lei
Belföldön egész évre	Pentru bănci instituțiuni financiare și societăți	2000 lei
	Magánosoknak, kereskedők és gyárosoknak	1200 lei
	Bankoknak, pénzügyintézeteknek és társaságoknak	2000 lei
	Pentru străinătate	1500 lei.
	Külföldre	

Anunțuri — Hirdetések:

Jumătate an	600 lei	Pagina I. a. cm ²	20 lei
Félévre . . .	1200 lei	Cimlapon I. oldalon cm ² -ként	15 lei
		In text	80 lei
		Szövegdalon	
		Un sir garmond	
		Egy garmond sor	

Industria Textilă Arădană Soc. A.

Telefon: 7-58.

Cea mai mare fabrică
de Textile din Ardeal

Erdély legnagyobb
textilgyára Arad.

Telefon: 7-58.

Aradi Textilgyár Részvénytársaság

CASA NOASTRĂ

SOCIETATE ANONIMA PENTRU BANCA
COMERȚ ȘI INDUSTRIE

Capital și rezerve
Lei 73.400.000

Sediul Social : Satu-Mare.

Sucursale :

BAIA-MARE, CAREI, SIGHET și VALEA LUI
MIHAL.

Afiliațiuni :

„UNIO”, Fabrica de vagoane S. A. SATU-MARE.
Soc. Anon. Pentru Importul de Fierărie, Satu-Mare

Nem trükk! Valóság!

Kedves, barátságos, tiszta szoba árból

20%

Bőséges, ízletes házi étkezési árból

10%

engedményt kap Ön, mint ezen lap előfizetője

Budapesten a

PARK-Nagyszállodában

VIII, Baross-tér 10. szám.

FONDAT IN ANUL 1812

J. SI C. KIMMEL S. P. A.
TIMISOARA

Instalație proprie pentru fabricarea:
TUICĂ, SLIGOVITZ ȘI COGNAC

Fabrică de licheruri
Fabrică de butoaie

Mare deposit de vinuri și țuică en gros!

MÁRCIUSI

B
A
K

DREHER
HAGGENMACHER
SÖRÖK

D
A
C
I
A

SZENT GYÖRGY

Mezőgazdasági Bank

és Takarékpénztár Rt.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii No. 9.
Fiókiintézet: Dej-Dés, Jibou-Zsibó, Beclean-Bethlen
Zălau-Zilah

Saját tőkái **58** millió lej

Minden bankügyletet legelőnyösebben vé-
gez. — Engedélyezett devizahely. — At-
utalás a bel- és külföld bármely piacára.